Punt original de la recerca:
“jesuita apofatic” “jesuita agnostic”

Miquel Sunyol
Més enllà de la institució
(segons IA)

Dins de la història de la Companyia de Jesús hi ha hagut grans figures que, anticipant-se al seu temps, van viure l'espiritualitat ignasiana des de l'apofatisme (el buit, el silenci, el Misteri radical) o des d'un fort qüestionament dels dogmes que frega el perfil del "*jesuïta agnòstic*" i heterodox.

Tots aquests jesuïtes comparteixen amb Miquel Sunyol el fet d'haver utilitzat el mètode ignasià per **anar més enllà de la institució** [negretes originals], triant el camí de l'honestedat intel·lectual, el silenci còsmic o el compromís social abans que la comoditat del dogma tancat.

Anthony de Mello (1931–1987)

Aquest jesuïta indi és potser el referent modern més clar de la teologia apofàtica i el buidat conceptual dins de l'ordre.

- **El perfil:** Va fusionar la mística ignasiana amb la filosofia oriental (especialment el budisme zen i l'hinduisme).
- **La seva visió:** De Mello afirmava que les religions i les paraules són només indicadors, com "*el dit que assenyala la lluna*", però que no són la realitat. Defensava una espiritualitat de la "*presa de consciència*" (*awareness*) despullada de dogmes doctrinals estructurats, fet que li va valer advertències per part de la Congregació per a la Doctrina de la Fe després de la seva mort.

Pierre Teilhard de Chardin (1881–1955)

Jesuïta, paleontòleg i filòsof francès que va intentar unificar la teoria de l'evolució de Darwin amb la fe cristiana.

- **El perfil:** Allunyat totalment del literalisme bíblic i del dogmatisme rígid.
- **La seva visió:** Entenia Déu no com un ens estàtic que dicta normes des del cel, sinó com una força còsmica en evolució constant (el *Punt Omega*). Durant molts anys, el Vaticà li va prohibir publicar els seus llibres teològics perquè el seu pensament desmuntava els conceptes clàssics de la creació i el pecat original, acostant-lo a un panteisme o a un misticisme molt abstracte.

Cristóvão Ferreira (1580–1650)

Un cas històric extrem i fascinant de trencament amb el dogma des de l'interior de la missió.

- **El perfil:** Sacerdot portuguès enviat al Japó durant la cruenta persecució anticristiana dels Tokugawa. Després de ser sotmès a

tortures brutals, va cometre apostasia (va renunciar públicament a la seva fe). [1]

- **La seva visió:** Més enllà de la tortura física, Ferreira va viure una crisi intel·lectual i va escriure un tractat titulat L'ENGANY DESVELAT, on argumentava racionalment que les religions eren construccions humanes i posava en dubte les veritats de l'Església. És el clar reflex històric de la caiguda radical en la incertesa i l'agnosticisme pràctic, un personatge que va inspirar la cèlebre novel·la i pel·lícula *Silence*.

José María Díez-Alegría (1911–2010)

Exponent del que a Espanya es va conèixer com els "*jesuïtes obrers*" i la teologia de l'alliberament.

- **El perfil:** Poeta, filòsof i teòleg espanyol que va capgirar l'obediència cega a la jerarquia eclesiàstica.
- **La seva visió:** En el seu llibre YO CREO EN LA ESPERANZA, es definia com un "*cristià en recerca*" i va qüestionar obertament estructures dogmàtiques de l'Església per prioritzar el missatge social de Jesús de Natzaret. Va ser apartat de la docència per les seves tesis heterodoxes, però va seguir vivint l'estil de vida ignasià al marge dels dogmes oficials fins a la seva mort.

Karl Rahner (1904–1984)

Un dels teòlegs catòlics més importants del segle XX, conegut per la seva obertura al pluralisme.

- **El perfil:** Va reformular la teologia obrint-la a l'existencialisme modern.
- **La seva visió:** Va encunyar el famós concepte dels "*cristians anònims*", postulant que una persona que no coneix Déu o que es declara agnòstica/atea, però actua amb amor, honestedat i justícia en la seva vida, ja està en contacte profund amb el Misteri de Déu. Va obrir la porta a entendre que la recerca de la veritat és més important que l'etiqueta religiosa.

La ***IA no parla per parlar; abans s'ha documentat***:

- ✓ *Empachado de teología*
- ✓ *Haz una excepción: háblame de Dios*
- ✓ *De jesuïta declarat apofàtic a jesuita agnòstic*
- ✓ *Tot recordant José M. Díez-Alegría*
- ✓ *Textos de Karl Rahner*
  - Les nostres afirmacions sobre Déu
  - Quin és el "*cor*" del missatge cristiá?
  - Palabras de Ignacio de Loyola a un jesuita de hoy
- ✓ *Karl Rahner esclafiria en una gran riallada*
- ✓ *Teilhard de Chardin vist per Alfredo Fierro* *(mantenint una distancia de 50 anys)*
- ✓ *"He estado rezando a la nada"*